

UNIVERSITATEA „NICOLAE TITULESCU”
FACULTATEA DE DREPT
ȘCOALA DOCTORALĂ

TEZĂ DE DOCTORAT

RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ OBIECTIVĂ ÎN SISTEMUL CODULUI CIVIL

REZUMAT

Coordonator științific
Prof. univ. dr. Gabriel Boroi

Student-doctorand
Cristian-Răzvan Cercel

București
2024

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT	
ABREVIERI.....	
CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE.....	
ASPECTE INTRODUCTIVE CU PRIVIRE LA RĂSPUNDEREA CIVILĂ	
CAPITOLUL 1. DESPRE NOȚIUNEA DE RĂSPUNDERE ÎN GENERAL	
1. Noțiunea de răspundere și responsabil	
2. Răspunderea juridică, formă a răspunderii sociale.....	
2.1. Noțiune	
2.2. Rolul răspunderii juridice în general	
2.3. Corelația dintre răspunderea morală și răspunderea juridică.....	
2.4. Formele răspunderii juridice.....	
3. Răspunderea civilă, formă a răspunderii juridice	
3.1. Definiția răspunderii civile	
3.2. Delimitarea dintre răspunderea civilă și alte forme de răspundere juridică	
3.2.1. Răspunderea civilă vs. răspunderea penală	
3.2.2. Răspunderea civilă vs. răspunderea administrativă.....	
3.3. Formele răspunderii civile	
4. Delimitare între răspunderea civilă delictuală și răspunderea civilă contractuală	
4.1. Răspunderea contractuală	
4.2. Teorii cu privire la situația celor două forme ale răspunderii civile.....	
5. Concluzii	
CAPITOLUL 2. RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ	
1. Scurt istoric al evoluției și dezvoltării răspunderii civile (delictuale).....	

2. Definiția noțiunii de delict civil și răspundere civilă delictuală.....	
2.1. Noțiune de delict (civil) și cvasi-delict.....	
2.2. Definiția răspunderii civile delictuale.....	
3. Funcțiile răspunderii civile delictuale	
3.1. Funcția educativ-preventivă (normativă).....	
3.2. Funcția reparatorie	
4. Fundamentele răspunderii civile delictuale.....	
4.1. Definirea noțiunii de fundament.....	
4.2. Teoria subiectivă.....	
4.3. Teoria obiectivă	
4.3.1. Teoria riscului. Aspecte generale	
4.3.2. Teoria garanției.....	
4.3.3. Principiul precauției.....	
4.3.4. Fundamentele răspunderii civile în dreptul civil român.....	
5. Formele răspunderii civile delictuale în dreptul civil român	
6. Dreptul tranzitoriu	
7. Condițiile răspunderii civile delictuale.....	
7.1. Faptă ilicită	
7.1.1. Noțiune și aplicativitate	
7.1.2. Reglementare. Noțiunea de „ilicit”. Trăsături	
7.1.3. Distincția dintre fapta ilicită și vinovăție.....	
7.1.4. Inacțiunea ca faptă ilicită.....	
7.1.5. Abuzul de drept și ilicitul civil	
7.1.6. Cauze care înlătură caracterul ilicit al faptei	
7.2. Prejudiciu.....	

7.2.1.	Noțiune
7.2.2.	Clasificarea prejudiciilor
7.2.3.	Cerințele prejudiciului pentru a fi reparat.....
7.2.4.	Repararea prejudiciului.....
7.3.	Vinovăție
7.3.1.	Noțiunea și elementele vinovăției.....
7.3.2.	Formele și modalitățile vinovăției
7.3.3.	Criterii pentru stabilirea vinovăției.....
7.3.4.	Cauze care înlătură vinovăția
7.4.	Legătură de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu
7.4.1.	Noțiune
7.4.2.	Necesitatea și importanța raportului de cauzalitate
7.4.3.	Specificul raportului de cauzalitate în răspunderea civilă delictuală ...
7.4.4.	Principalele teorii privind legătura de cauzalitate
8.	Proba condițiilor răspunderii civile delictuale.....
9.	Concluzii
	RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU FAPTA ALTUIA.....
	CAPITOLUL 1. ASPECTE INTRODUCATIVE.....
1.	Răspunderea civilă pentru fapta proprie și răspunderea pentru fapta altei persoane. O privire comparativă.....
2.	Răspunderea pentru fapta ilicită a altei persoane în Vechiul Cod civil și în actualul Cod civil
2.1.	Sediul materiei în Vechiul Cod civil
2.2.	Fundamentele răspunderii civile pentru fapta altuia în Vechiul Cod civil
2.3.	Răspunderea delictuală pentru fapta altei persoane în reglementarea actualului Cod civil

2.4. Funcțiile și caracterele răspunderii delictuale pentru fapta altuia

CAPITOLUL 2. RĂSPUNDEREA PENTRU FAPTA MINORULUI SAU A PERSONEI CARE BENEFICIAZĂ DE CONSILIERE JUDICIARĂ SAU TUTELĂ SPECIALĂ.....

1. Aspecte introductive.....
 - 1.1. Evoluția răspunderii civile pentru fapta minorului sau a persoanei care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială în dreptul românesc.....
 - 1.2. Reglementarea răspunderii pentru fapta minorului sau a celui aflat sub consiliere judiciară sau tutelă specială în reglementarea actualului Cod civil.....
2. Modificarea art. 1372 C.civ.....
 - 2.1. Forma inițială a art. 1372 C.civ.
 - 2.2. Forma actuală a art. 1372 C.civ.
 - 2.3. Analiza Deciziei CCR nr. 601/2020 și modificările aduse de Legea 140/2022
 - 2.3.1. Considerentele Deciziei CCR nr. 601/2020
 - 2.3.2. Modificările aduse de Legea 140/2020
3. Domeniul de aplicare.....
 - 3.1. Persoanele pentru care se răspunde și persoanele obligate să răspundă.....
 - 3.2. Sfera făptuitorilor
 - 3.2.1. Prima categorie de persoane pe care o vizează art. 1372 alin. (1) C.civ. este reprezentată de minori
 - 3.2.2. A doua categorie de persoane pe care o vizează art. 1372 alin. (1) C.civ. este reprezentată persoanele care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială.
- 3.3. Persoanele obligate să răspundă
- 3.4. Situația instituțiilor de învățământ, educatorilor, profesorilor, etc.....
- 3.5. Fundamentul răspunderii pentru fapta minorului sau a celui care beneficiază de o măsură de ocrotire

3.6. Condițiile răspunderii pentru fapta minorului sau a persoanei aflată sub o măsură de ocrotire	
3.6.1. Condițiile generale.....	
3.6.2. Prezumțiile în favoarea victimei.....	
3.6.3. Condiție specială.....	
3.7. Corelația dintre răspunderea părinților sau a tutorelui și a altor persoane responsabile cu supravegherea minorului	
3.8. Efectele răspunderii pentru fapta minorului sau a persoanei care beneficiază de consiliere judiciară și tutele specială. Dreptul de opțiune al victimei și dreptul de regres	
3.8.1. Dreptul de opțiune al victimei	
3.8.2. Dreptul de regres	
4. Obligația subsidiară de indemnizare a victimei	
5. Concluzii	Error! Bookmark not defined.

CAPITOLUL 3. RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ A COMITENȚILOR PENTRU FAPTELE ILICITE ALE PREPUȘILOR

1. Reglementare. Domeniu de aplicare	
1.1. Reglementarea răspunderii comitentului pentru fapta prepusului în vechiul și actualul Cod civil.....	
1.2. Domeniul de aplicare.....	
2. Fundamentul răspunderii comitentului.....	
2.1. Teoria subiectivă.....	
2.2. Teoria obiectivă	
2.2.1. Teoria fundamentării obiective a răspunderii comitentului grefată pe ideea de risc	
2.2.2. Teoria fundamentării obiective a răspunderii comitentului grefată de ideea de garanție	

2.3.	Noi orientări doctrinare cu privire la fundamentarea răspunderii comitentului
2.4.	Concluzii.....
3.	Condițiile răspunderii comitentului pentru fapta prepusului.....
3.1.	Condițiile generale.....
3.2.	Vinovăția prepusului – condiție pentru atragerea răspunderii comitentului?....
3.3.	Condițiile speciale
3.3.1.	Raportul de prepușenie / subordonare
3.3.2.	Săvârșirea faptei în legătură cu atribuțiile sau scopul funcțiilor încredințate
4.	Efectele răspunderii comitentului pentru fapta prepusului.....
4.1.	Efectele răspunderii comitentului în raportul dintre victimă și comitent
4.1.1.	Dreptul de opțiune al victimei
4.1.2.	Situația pluralității de comitenți și de prepuși
4.2.	Efectele răspunderii comitentului în raportul dintre prepus și comitent.....
4.2.1.	Dreptul de regres
4.2.2.	Situația pluralității de comitenți și de prepuși
5.	Corelația dintre răspunderea comitentului și răspunderea părinților pentru fapta minorului
6.	Concluzii

RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU PREJUDICIUL CAUZAT DE LUCRURI ÎN GENERAL, DE ANIMALE SAU DE RUINA EDIFICIULUI.

CAPITOLUL 1. ASPECTE INTRODUCTIVE.....

1.	Scurt istoric cu privire la evoluția răspunderii pentru prejudiciul cauzat de lucruri sau animale în general
2.	Sediul general al materiei în actuala reglementare.....

CAPITOLUL 2. RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU PREJUDICIILE CAUZATE DE LUCRURI ÎN GENERAL.....

1. Prevederile legale referitoare la răspunderea pentru lucruri în general.....
2. Domeniul de aplicare.....
 - 2.1. Sfera lucrurilor care determină aplicarea răspunderii prevăzute de art. 1376 C.civ.
 - 2.1.1. Evoluția noțiunii de lucru sub auspiciile Vechiului Cod civil.....
 - 2.1.2. Domeniul pentru care intervine răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri în lumina actualei reglementări
 - 2.1.3. Lucruri care nu cad sub incidența aplicării prevederilor art. 1376 din Codul civil
 - 2.2. Noțiunea de „fapta lucrului”. Delimitarea dintre fapta lucrului de fapta omului.
3. Determinarea persoanei răspunzătoare. Noțiunea de pază juridică și pază materială a lucrului.....
 - 3.1. Noțiunea de pază juridică și pază materială
 - 3.2. Sfera persoanelor care sunt păzitori juridici ai lucrurilor.
 - 3.3. Ipoteza paznicului juridic lipsit de discernământ
 - 3.4. Transmiterea și scindarea pazei juridice a lucrului.....
4. Persoanele îndreptățite să invoce răspunderea prevăzută de art. 1376 C.civ.
5. Fundamentul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri. Condițiile și efectele acestei răspunderi.
 - 5.1. Fundamentul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri.
 - 5.1.1. Concepția subiectivă.....
 - 5.1.2. Concepția obiectivă
 - 5.2. Condițiile răspunderii
 - 5.3. Cauzele exoneratoare de răspundere

5.4. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri în general	
6. Corelația răspunderii pentru lucruri cu alte forme de răspundere	
7. Situații particulare de răspundere delictuală pentru lucruri.....	
7.1. Răspunderea în cazul coliziunii de vehicule.....	

CAPITOLUL 3. RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU PREJUDICIILE CAUZATE DE ANIMALE

1. Prevederile legale referitoare la răspunderea pentru animale	
2. Domeniul de aplicare.....	
2.1. Aspecte prealabile.....	
2.2. Animalele pentru care să răspunde.....	
2.3. Persoanele chemate să răspundă.....	
3. Fundamentul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de animale. Condițiile și efectele acestei răspunderi.....	
3.1. Fundamentul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri.	
3.2. Condițiile răspunderii	
3.3. Cauzele exoneratoare de răspundere	
4. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate de animale	

CAPITOLUL 4. RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU PREJUDICIILE CAUZATE DE RUINA EDIFICIULUI.....

1. Reglementarea juridică.....	
1.1. Sediul materiei răspunderii pentru ruina edificiului	
1.2. Evoluția reglementării	
1.3. Natura juridică a reglementării	
2. Domeniul de aplicare.....	
2.1. Noțiunea de „ <i>edificiu</i> ” sau construcție	
2.2. Noțiunea de „ruina edificiului” și cauzele ruinei.....	

- 2.3. Calitatea de persoană răspunzătoare pentru ruina edificiului
- 3. Fundamentul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de ruina edificiului. Condițiile și efectele acestei răspunderi.
 - 3.1. Fundamentul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de ruina edificiului
 - 3.2. Condițiile răspunderii
 - 3.3. Cauzele exoneratoare de răspundere
 - 3.4. Efectele răspunderii pentru daunele cauzate de ruina edificiului și dreptul de regres
 - 3.4.1. Efectele răspunderii
 - 3.4.2. Dreptul de regres

CAPITOLUL 5. RĂSPUNDEREA PENTRU PREJUDICII CAUZATE PRIN CĂDEREA SAU ARUNCAREA DIN IMOBIL A UNUI LUCRU.....

- 1. Noutatea reglementării
- 2. Condițiile angajării răspunderii pentru prejudiciile cauzate prin căderea ori aruncarea din imobil a unor lucruri
- 3. Calitatea persoanei răspunzătoare potrivit art. 1379 C.civ.....
- 4. Fundamentul răspunderii prevăzute de art. 1379 C.civ.....
- 5. Corelația răspunderii stabilită de art. 1379 C.civ. cu alte tipuri de răspundere. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate prin căderea ori aruncarea din imobil a unor lucruri.....

CAPITOLUL 6. ASPECTE PROCEDURALE ÎN LEGĂSTURĂ CU RĂSPUNDERA CIVILĂ DELICTUALĂ OBIECTIVĂ PREVĂZUTĂ DE CODUL CIVIL

- 1. Aspecte introductive.....
- 2. Calitatea procesuală activă în cazul răspunderii civile delictuale obiective
- 2.1. Calitatea procesuală activă
- 2.2. Calitatea procesuală pasivă.....

3. Prescripția extinctivă a dreptului de a solicita repararea prejudiciului cauzat printr-o faptă ilicită.....	
3.1.1. Definiția prescripției extinctive	
3.1.2. Termenul de prescripție al acțiunii în răspunderea delictuală	
3.1.3. Cursul termenului de prescripție al acțiunii în răspundere delictuală ..	
3.1.4. Cauzele de suspendare și de întrerupere a termenului de prescripție în cazul acțiunii privind repararea prejudiciului cauzat printr-o faptă ilicită	
3.1.5. Prorogarea legală a termenului de prescripție	
4. Competența materială și teritorială a instanțelor în materia răspunderii civile delictuale. Probatoriul și taxa judiciară de timbru.....	
4.1. Competența materială și teritorială a instanței.....	
4.2. Probatoriul și taxa judiciară de timbru	Error! Bookmark not defined.
CONCLUZII	
BIBLIOGRAFIE.....	

1. Tema cercetării și importanța sa științifică

Răspunderea civilă delictuală reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dreptului civil, având ca principal rol repararea prejudiciilor cauzate prin fapte ilicite. Societatea este în continuă schimbare, iar interacțiunile sociale și economice devin din ce în ce mai complexe, fapt pentru care formele de răspundere civilă delictuală capătă o importanță sporită. În acest context, putem afirma că răspunderea civilă delictuală este o instituție *vie* sau dinamică care a fost, este și trebuie să rămână ancorată în realitățile vremii social-economice.

Prezenta temă de cercetare vizează doar una dintre formele răspunderii civile delictuale și anume, răspunderea civilă delictuală obiectivă. Însă până la a argumenta cu privire la importanța instituției și a temei de cercetare, vom face o scurtă trecere în revistă a rolului și importanței răspunderii delictuale în general.

O primă rațiune a importanței răspunderii civile delictuale rezidă din necesitatea protejării drepturilor și intereselor legitime individuale. Fiecare persoană are dreptul la integritate fizică și psihică, dreptul de a se bucura de bunurile sale, fără a fi perturbată de acțiuni ilicite ale altora. Răspunderea civilă delictuală asigură un cadru legal prin care victimele unor astfel de acțiuni pot obține compensații adecvate, restabilind astfel echilibrul social distrus.

În al doilea rând, răspunderea civilă are și funcția de a descuraja comportamentele ilicite. Amenințarea cu aplicarea unei sancțiuni civile de natură pecuniară servește ca un puternic factor inhibitor pentru potențialii autori. Această funcție creează un mediu în care normele sociale și legale sunt respectate, contribuind astfel la ordinea și securitatea publică.

De asemenea, răspunderea civilă delictuală promovează responsabilitatea individuală. Într-o societate democratică, fiecare persoană trebuie să fie responsabilă pentru acțiunile sale și pentru consecințele acestora. Prin mecanismele de răspundere civilă delictuală, se subliniază importanța comportamentului responsabil și al respectului față de drepturile celorlalți membri ai societății.

Studiul răspunderii civile delictuale este esențial și pentru evoluția sistemului juridic în ansamblul său. Analiza cazurilor concrete, a jurisprudenței și a doctrinelor contribuie la dezvoltarea și perfecționarea reglementărilor legale. Astfel, cercetarea în acest domeniu ajută la adaptarea normelor juridice la noile realități sociale și economice, asigurând o protecție echitabilă și adecvată pentru toate părțile implicate.

De aceea, pe parcursul lucrării de cercetare vom vedea trimiteri, atât la reglementarea civilă anterioară, cât și la reglementările în materie de răspundere civilă delictuală obiectivă din alte state.

Vechiul Cod civil împrumutase foarte multe elemente din modalitatea în care erau reglementate formele de răspundere civilă delictuală obiectivă din Codul civil francez. Or, cu trecerea timpului de la intrarea în vigoare a Vechiului Cod civil și până la abrogarea acestuia, s-au născut dezbateri aprinse în doctrină și jurisprudență cu privire la cele mai diverse situații și cele mai creative modalități de interpretare a dispozițiilor legale.

Însă, legiuitorul actualului Cod civil nu a rămas nepăsător la toate aceste dezbateri, la neajunsurile instituției ori la puternica nevoie de revizuire simțită din practica instanțelor de judecată, în anumite cazuri, neunitară, și a valorificat în mod creator cele mai de seamă și relevante opinii ori teorii. Astfel, răspunderea civilă delictuală obiectivă a fost *îmbunătățită* și adaptată nevoilor sociale care au apărut pe parcursul timpului.

Deși într-o arhitectură nouă, nici în actuala reglementare, răspunderea civilă delictuală obiectivă nu scapă dezbaterilor doctrinare. Astfel, amintim aici formele de răspundere delictuală obiectivă analizate, respectiv: răspunderea părinților sau tutorelui pentru fapta minorului sau a persoanei care beneficiază de o măsură de ocrotire, anume de măsura consilierii judiciare ori a tutelei speciale; răspunderea comitentului pentru fapta săvârșită de prepusul său; răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale; răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri în general; răspunderea pentru ruina edificiului și răspunderea pentru bunurile căzute sau aruncate dintr-un imobil.

Așadar, fiecare dintre acest tip de răspundere corespunde unui anumit domeniu din viața unui om: relațiile de familie, relațiile de subordonare în fața autorității; relațiile de dependență economică; relația individului cu bunurile aflate în paza sa etc.

Având în vedere că răspunderea civilă delictuală obiectivă transcende mai multe dimensiuni, este firesc ca importanța temei cercetate să rezulte chiar din rolul pe care-l are răspunderea în viața fiecărui individ.

Totodată, răspunderea civilă delictuală obiectivă contribuie la clarificarea și stabilirea standardelor de conduită în diverse domenii de activitate. Prin reglementările și jurisprudența specifică, se stabilesc limite clare ale comportamentului acceptabil, facilitând astfel coexistența armonioasă a intereselor particulare și colective.

În concluzie, răspunderea civilă delictuală reprezintă un instrument juridic indispensabil pentru menținerea ordinii și echității în societate. Prin asigurarea compensării

prejudiciilor, descurajarea comportamentelor ilicite și promovarea responsabilității individuale, acest mecanism juridic contribuie la bunăstarea generală și la stabilitatea relațiilor interpersonale și economice.

2. Scopul și obiectivele cercetării

Prezenta lucrare are ca scop principal analizarea într-o manieră cât mai cuprinzătoare a instituției răspunderii civile delictuale obiective în reglementarea conferită de actualul Cod civil, care se prezintă într-o arhitectură nouă față de reglementarea din Vechiul Cod civil. Totodată, în reglementarea actuală răspunderea civilă delictuală obiectivă aduce un suflu nou și cristalizează sau codifică cele mai importante dezbateri doctrinare și practici jurisprudențiale care s-au dovedit demne de a fi preluate în actuala structură a acestei instituții.

Tema propusă are ca scop și aprofundarea înțelegerii și clarificarea mecanismelor legale care guvernează răspunderea civilă delictuală obiectivă. Într-o societate dinamică, în continuă schimbare, unde riscurile și prejudiciile sunt inevitabile, este esențial să existe un cadru legislativ solid și bine fundamentat care să reglementeze răspunderea pentru prejudicii cauzate de fapta altei persoane, de lucruri în general, de animale, de ruina edificiului. Totodată, ne-am propus să urmărim evoluția fundamentării formelor de răspundere obiectivă, care la început era intim legată de noțiunea de culpă.

Unul dintre obiectivele principale ale cercetării este clarificarea conceptului de răspundere civilă delictuală obiectivă în lumina actualului Cod civil, sub diferite aspecte precum, fundamentarea răspunderii, condițiile pentru angajarea acesteia etc. Acest demers implică o analiză detaliată a doctrinelor și teoriilor juridice existente, precum și a evoluției istorice a acestei instituții. Prin înțelegerea profundă a fundamentelor teoretice, cercetarea va putea oferi o bază solidă pentru propuneri de îmbunătățire a legislației actuale și pentru adaptarea acesteia la nevoile moderne ale societății.

Un alt pilon al lucrării este perspectiva comparativă între reglementările din România și cele din alte jurisdicții europene, cu precădere a legislației franceze, având în vedere că a reprezentat o sursă importantă de inspirație pentru practica și doctrina națională. Prin această analiză comparativă se dorește identificarea punctelor forte și a lacunelor din legislația română, precum și a celor mai bune practici care ar putea fi implementate.

Cercetarea are și un obiectiv practic semnificativ, deoarece au fost analizate și redate, cu titlu de exemplu, sute de hotărâri judecătorești de la instanțele de toate gradele care vizează aplicarea răspunderii civile delictuale obiective. Această analiză urmărește stabilirea stării actuale a jurisprudenței, a eventualelor practici neunitare și identificarea posibilelor soluții sau răspunsuri la nevoile practicii. Tema cercetată își propune să ofere pe alocuri soluții mai eficiente și mai echitabile, care să protejeze în primul rând interesele părților vătămate, dar și pe cele ale persoanelor responsabile.

În fine, ne-am propus să contribuim la îmbunătățirea literaturii de specialitate și a resurselor educaționale în domeniul juridici cu privire la tema răspunderii civile delictuale obiective. În acest fel, prezenta cercetare va putea reprezenta o importantă resursă pentru teoreticienii și practicienii dreptului, pentru aprofundarea subiectului analizat și pentru identificarea unor posibile răspunsuri la întrebările care pot apărea în practică.

3. Metodologia cercetării

Prin raportare la scopul și obiectivele propuse și redate anterior, au fost avute în vedere mai multe metode de cercetare, printre care se pot remarca: metoda logică, metoda istorico-teleologică, metoda comparativă și, în fine, metoda interdisciplinară.

Pentru a aduce clarificări cu privire la răspunderea civilă delictuală obiectivă în reglementarea Codului civil, cercetarea a demarat cu o analiză teoretică riguroasă. Aceasta a presupus în primul rând studiul legislației, examinarea literaturii de specialitate și a lucrărilor academice relevante, într-o manieră obiectivă. Au fost analizate în detaliu principiile fundamentale ale răspunderii delictuale obiective și evoluția istorică a răspunderii civile delictuale obiective, din această perspectivă. Această abordare teoretică a fost completată de o analiză subiectivă, critică a legislației actuale și a teoriilor emise în literatura de specialitate, pentru identificarea aspectelor care necesită clarificări sau reforme.

Pentru realizarea obiectivului comparativ, cercetarea a impus o analiză comparativă a legislației române în raport cu alte sisteme juridice europene. Această metodă a presupus selectarea unor jurisdicții relevante pentru comparație, analizarea reglementărilor, diverselor teorii emise în lucrările de specialitate străine și identificarea bunelor practici care ar putea fi implementate în legislația națională.

Pentru a atinge obiectivul practic propus, cercetarea a urmărit găsirea și analizarea jurisprudenței, fiind selectate cazuri relevante din practica judiciară românească pentru a ilustra aplicarea concretă a principiilor de răspundere civilă delictuală obiectivă.

În vederea propunerii unor soluții concrete pentru îmbunătățirea legislației, cercetarea a utilizat metode normative. Aceasta a implicat formularea unor recomandări bazate pe analiza critică a legislației existente și a practicii naționale. Au fost elaborate propuneri de modificări legislative care se adresează lacunelor identificate și eficientizării sistemului de răspundere civilă delictuală obiectivă.

Pentru a asigura o perspectivă cuprinzătoare asupra răspunderii civile delictuale obiective, cercetarea a presupus și o abordare interdisciplinară. Aceasta a însemnat integrarea cunoștințelor din domenii conexe, cum ar fi dreptul penal sau dreptul administrativ.

4. Structura lucrării

În legătură cu structura lucrării, se poate observa expunerea sa cursivă, clară și coerentă, fiind împărțită în trei mari Secțiuni, care urmăresc în principal structura Codului civil.

Prima Secțiune poartă denumirea de *Aspecte introductive cu privire la răspunderea civilă*, împărțită în două capitole. *Primul capitol* debutează cu expunerea noțiunii de *Răspundere* în general. Pentru realizarea prezentei lucrări am apreciat ca este deosebit de important să facem o trecere în revistă a noțiunii și conceptului de răspundere, pe baza unei metode istoric-teleologice. Astfel, am arătat cum a evoluat răspunderea de la o formă pur socială la o răspundere juridică. Ulterior, am urmărit trasabilitatea răspunderii juridice și scindarea acesteia în funcție de ariile de drept.

În acest context au fost surprinse principalele diferențe între răspunderea civilă, pe de o parte, și răspunderea penală ori administrativă, pe de altă parte.

La finele acestui capitol am prezentat comparativ principalele asemănări și deosebiri și discuții doctrinare cu privire la răspunderea civilă contractuală și răspunderea civilă delictuală.

Capitolul al doilea din prima secțiune urmărește răspunderea civilă delictuală în general sub multiple aspecte, de la evoluția istorică, până la fundamentele răspunderii și condițiile necesare pentru angajarea acesteia. Sub acest ultim aspect am redat condițiile

generale pentru angajarea răspunderii civile delictuale, respectiv: existența prejudiciului, fapta ilicită, vinovăția și legătura de cauzalitate.

Cea de a **doua Secțiune** vizează *Răspunderea civilă delictuală pentru fapta altuia*, împărțită în trei capitole care urmăresc structura desemnată de Codul civil. Secțiunea debutează cu aspectele generale care vizează în comun cele două forme de răspundere pentru fapta altuia, pentru ca mai apoi să se dezvolte în două capitole specifice, respectiv *Răspunderea pentru fapta minorului sau a persoanei care beneficiază de consiliere judiciară sau tutelă specială* și *Răspunderea comitentului pentru fapta prepusului*.

În aceste capitole au fost urmărite în mod simetric cele două tipuri de răspundere, de la evoluția lor, într-o perspectivă comparativă între vechea și actuala reglementare, la efectele pe care le produce sau le declanșează această răspundere. Totodată, au fost redate într-o manieră care să îndeplinească practica și doctrina, condițiile care se impun a fi îndeplinite pentru angajarea răspunderii pentru fapta altuia.

Secțiunea a treia este dedicată *Răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate de lucruri în general, de animale sau de ruina edificiului*. În acest context, secțiunea a fost împărțită în șase capitole.

Primul capitol este unul introductiv care face o scurtă istorisire a evoluției acestor forme de răspundere, precum și prezentarea sediului general al materiei în actuala reglementare.

Mai apoi, *Capitolul al doilea* vizează *Răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciile cauzate de lucruri în general*. Sub acest aspect, au fost avute în vedere domeniul de aplicare, noțiunea de pază juridică, persoanele îndreptățite să invoce răspunderea pentru lucruri, fundamentul răspunderii, efectele acesteia și corelația cu alte forme de răspundere.

Ulterior, în mod aproape simetric, au fost urmăriți aceeași pași și în *Capitolul trei* dedicat *Răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate de animale*.

În *Capitolul patru* am analizat *Răspunderea pentru ruina edificiului* unde am prezentat evoluția reglementării, domeniul de aplicare, fundamentul răspunderii, efectele și dreptul de regres. În acest capitol se pot remarca numeroasele situații practice pe care le-am identificat pentru a surprinde înțelesul noțiunii de edificiu.

Capitolul cinci are în vedere *Răspunderea pentru prejudiciile cauzate prin căderea sau aruncarea din imobil a unui lucru*. Acest nou tip de răspundere este urmărit în prezenta

lucrare din aceleași unghiuri, care vizează condițiile necesare angajării, fundamentul răspunderii prevăzut de art. 1379 C.civ. și corelația cu alte răspunderi.

În fine, ultimul capitol prezintă aspectele de procedură referitoare la răspunderea civilă delictuală obiectivă din perspectiva calității procesuale active și pasive, prescripției extinctive, competenței materiale și teritoriale a instanței pentru soluționarea litigiilor, având ca obiect răspunderea civilă delictuală obiectivă, precum și probatoriu și taxa judiciară de timbru.

Lucrarea se încheie cu o prezentare succintă a concluziilor desprinse în urma efectuării prezentei cercetări.

BIBLIOGRAFIE

1. Cursuri, tratate, monografii, culegeri de practică judiciară, dicționare de expresii juridice (în limba română):

- Adam, I., *Tratat de drept civil. Obligații, Volumul II. Răspunderea civilă extracontractuală. Faptul juridic civil*, Ed. C.H. Beck, București, 2021
- Albu, I., Ursa, V., *Răspunderea civilă pentru daunele morale*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1979
- Anghel, I.M., Deack, Fr., Popa, M.F., *Răspunderea civilă*, Ed. Științifică, București, 1970
- Axente, A.M., *Curs de drept privat roman*, Ed. Hamangiu, București, 2022
- Baias, Fl. A., Chelaru, E., Constantinovici, R., Macovei, I., (coord), *Noul cod civil. Comentariu pe articole. Ediția a 3 a*, Ed. C.H.Beck, București, 2021.
- Belu Magdo, M.-L., *Răspunderea extracontractuală în reglementarea Codului civil și în legislația conexă*, Ed. Hamangiu, București, 2023
- Boboș, Gh., Buzdugan, C., *Teoria generală a dreptului*, Ed. Argonaut, Cluj, 2005
- Boilă, L.R., Luntraru, L. B., *Tratat de drept civil. Teoria generala a obligațiilor*, Ed. Universul Juridic, 2023
- Boilă, L.R., *Răspunderea civilă delictuală obiectivă*, Ediția a 2-a. Ed. C.H. Beck, București, 2014
- Boroi, G., Anghelescu, C. A., *Curs de drept civil. Partea generală*, Ediția a 3-a revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2021
- Boroi, G., Anghelescu, C.A., Nicolae, I., *Fișe de drept civil. Volumul II. Obligațiile, Contractele, Moștenirea*, Ediția a 8-a revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2024

- Boroi, G., Răducan, G., *Dreptul civil. Obligații. Curs universitar, aplicații*, Ed. Hamangiu, București, 2009
- Boroi, G., Stănciulescu, L., *Instituții de drept civil în reglementarea noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2012
- Butacu, C., *Particularități ale răspunderii civile delictuale în materia dreptului european al concurenței. Studiu de teorie și jurisprudență*, Ed. Universul Juridic, București, 2023
- Cantacuzino, M.B., *Elementele dreptului civil român*, Ed. Cartea românească, București, 1921, reeditată de Ed. All Educațional, București, 1998.
- Călin, R. M., *Malpraxis. Răspunderea personalului medical și a furnizorilor de servicii medicale. Practică judecără*, Ediția a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2018
- Cioachina-Barbu, I., Jora, C., *Drept civil. Obligații*. Ediția a 2-a, Ed. Universitară, București, 2020
- Dogaru, I., Drăghici, P., *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ediția a 3-a, Ed. C.H. Beck, București, 2019
- Doniga, A. T., *Răspunderea civilă delictuală pentru prejudicii ecologice*, teza de doctorat, București, 2020
- Eliescu, M., *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Academiei, București, 1972
- Hamangiu, C., Rosetti-Bălănescu I., Băicoianu, Al., *Tratat de drept civilă român, Vol. II*, Ed. All Beck, București, 2002
- Jugastru, C., *Drept civil. Obligații*, Ed. Hamangiu, București, 2023
- Jugastru, C., *Prejudiciul - repere românești în context european*, Ed. Hamangiu, București, 2013
- Luntraru, L. B., *Răspunderea civilă pentru malpraxisul profesional*, Ed. Universul Juridic, București, 2018
- Malaurie, Ph., Aynès, L., Stoffel-Munck, Ph., *Droit civil: Les obligations, 3e édition / Drept civil. Obligații. Traducere a ediției a III-a din limba franceză*,

Coord.al traducerii în limba română Șcheaua, M., traducător Dănișor D., DEFRENOIS / Wolters Kluwer, 2007 / 2010, Paris/București

- Micu, B., Slăvoiu, S., Păun, A.G., *Procedură penală. Curs pentru admiterea în magistratură și avocatură. Teste-grilă*. Ediția a 3-a, Ed. Hamangiu, 2017
- Micu, B., Slăvoiu, S., Zarafiu, A., *Procedura penală. Ediția a 2-a*, București, 2024
- Mihai, Gh., Motica, R.I., *Fundamentele dreptului. Optima justiție*, Ed. All Back, București, 1999
- Neagu, I., Damaschin, M., *Tratat de procedura penala. Partea generala*. Editia a 3-a, Ed. Universul Juridic, București, 2020
- Nicolae, M., *Tratat de prescripție extinctivă*, Ed. Universul juridic, București, 2010
- Oglindă, B., *Teoria generală a obligațiilor. Ediția a III-a revizuită și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2021
- Opreșcu, M. A., *Ocotirea părintească*, Ed. Hamangiu, București, 2010
- Pascu, I., Uzlău, A.S., Muscalu, Gh., *Drept penal. Partea generală*, Ediția a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2023
- Petrescu, E. I., *Drept. Civil. Teoria generală a obligațiilor. Sinteze. Jurisprudență. Grile*. Ediția a 2-a, Ed. Hamangiu, 2022
- Petrescu, R., *Drept civil. Teoria obligațiilor. Răspundere delictuală*, Ed. Oscar Print, București, 1996
- Pop, L., Popa, I. F., Vidu, S. I., *Drept civil. Obligații. Ediția a II-a revizuită și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2020
- Pop, L., Popa, I. F., Vidu, S. I., *Tratat elementar de drept civil. Obligații*, Ed. Universul Juridic, București, 2012
- Pop, L., *Tratat de drept civil. Obligațiile, Volumul III. Raporturile obligaționale extracontractuale*, Ed. Universul Juridic, București, 2020, pp. 93-94
- Popa, N., *Teoria generală a dreptului, Ediția a 6-a*, Ed. All Beck, București, 2020

- Pricope, P., *Răspunderea civilă delictuală*, Ed. Hamangiu, București, 2013
- Riedl (Voroniuc), I.C., *Răspunderea administrativ-patrimoniala pentru actul de putere public*, Ed. Universul Juridic, București, 2020
- Romoșan, I. D., *Drept civil. Obligații*, Ed. Hamangiu, București, 2018
- Stătescu, C., Bîrsan, C., *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ediția a IX-a revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2008
- Stătescu, C., *Răspunderea civilă delictuală pentru fapta altei persoane*, Ediția a 2-a îngrijită de B. Georgescu și revăzută de C. Bîrsan, Ed. Hamangiu, 2009
- Theohari, D., *Taxele judiciare de timbru. O.U.G. nr. 80/2013. Comentariu de articole*. Ed. Hamangiu, București 2024
- Tudor, I., *Răspunderea delictuală în dreptul privat comparat*, teza de doctorat, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Facultatea de Drept, Iași, 2017
- Udroi, M., *Drept penal. Partea generală, ediția a 6-a*, Ed. C.H. Back, București, 2019
- Vasilescu, P., *Drept civil. Obligații, Ediția a 3-a republicată*, Ed. Hamangiu, București, 2024
- Verdeș, E.-C., *Răspunderea juridică. Relația dintre răspunderea civilă delictuală și răspunderea penală*, Ed. Universul Juridic, București, 2011
- Veress, E., *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*. Ediția 6. Ed. C.H. Beck, București, 2023
- Vintilă, G., *Daunele morale. Studiu de doctrina și jurisprudență*, Ed. Hamangiu, București, 2006
- Zămșa, C.E., *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. Hamangiu, București, 2023

2. Cursuri, tratate, monografii, culegeri de practică judiciară, dicționare de expresii juridice (în alte limbi decât limba română):

- Adida- Canac, H., Allix, D., Barthélemy, J., Brun, Ph., Cousin, C., Deroussin, D., Descamps, O., Moron- Puech, B., Prétot, X., Barthélemy, J., Galanopoulos, Ph., și Prétot , X., (coord.), *La cour de cassation et l'évolution de la responsabilité civile du code civil des français à l'ordonnance du 10 février 2016*; Ed. Dalloz; Paris; 2019
- Albiges, Ch., Berg, O., Bergé, J-S., Borghetti, J-S., Bousquet, J., Brun, Ph., Cerqueira, G., Choisel, G., Dubois, Ch., Girard, B., Kamal- Girard, M., Monteillet, V., Nord, N., Pélissier, A., Porchy- Simon, St., Stoffel- Munck, Ph., Zambrano, G., Cerqueira G., și Monteillet, V.(coord.), *Le projet de réforme du droit de la responsabilité civile études à la lumière de la proposition de loi sénatoriale du 29 juillet 2020*; Ed: Dalloz; Paris; 2021
- Ancel, P., *Droit des obligations: en 12 thèmes : avec exemples détaillés (3e édition)*, Ed. Dalloz, Paris, 2022.
- Bloch, C., Guettier, C., Giudicelli, A., Julien, J., Krajeski, D., Poumarède, M., le Tourneau, Ph., (coord.) *Droit de la responsabilité et des contrats regimes d'indemnisation, 12e edition*, Dalloz, Paris, 2021 | 2022
- Buffelan-Lanore, Y., Larribau-Terneyre, V., *Droit civil. Les obligations, 12e éditions*, Sirey, Paris, 2010
- Cabrillac, R., *Droit des obligations, 15e edition*, Ed. Dalloz, Paris, 2022
- Capitant, H., *Vocabulaire juridique. Redige pas des Professeurs de Droit, des Hagistrats et des Jurisonsultes*, Les Presses Universitaires de France, Paris, 1930
- Conte, Ph., Maistre du Chambon, P., Fournier, St., *La responsabilité civile délictuelle, 4e édition*, PUG, 2015
- Fages, B., *Droit des obligations, 3e edition*, LGDJ, Paris, 2011
- Flour, J., Aubert, J.L., Savaux, E., *Droit civil. Les Obligations. 2. Le fait juridique, 14e edition*, Ed. Sirey, Paris, 2011

- Henry, X., Ancel, P., Venandet, G., Tisserand-Martin, A., Guiomard, P., Damas, N., Naudin, E., *Code civil 2023, annoté, 122e éd*, Ed: Dalloz; Paris; 2022
- Jourdain, P. *Les principes de la responsabilité civile, 10e édition*, Ed. Dalloz, Paris, 2021
- McGinn, T., *Obligations in Roman Law : Past, Present, and Future. 7th Edition*, University of Michigan Press
- Moreo Quesada, B., Ossorio Morales, J., Gonzalez Porras, J. M., Ossorio Serrano, J. M., Ruiz-Rico Ruis-Moron, J., Gonzalez Garcia, J., Herrera Comos, R., Orti Vallejo, A., Moreno Quesada, L., Sanchez Calero, F. J., (coord), *Curso de derecho civil II. Derecho obligaciones contratos y responsabilidad por hechos ilicitos, 6^a Edicion*, Ed. Tirant lo Blanche, Valencia, 2012
- Porchy-Simon, St., *Droit des obligations 2023, 15e édition*, Ed. Dalloz, Paris, 2022
- Poumarède, M., *Droit des obligations. Cours, Thèmes de travaux dirigé*, Ed. Montchrestion, Paris, 2010
- Terre, F., Simler, Ph., Lequette, Y., Chenede, F., *Droit civil. Les obligations, 13e édition*, Ed. Dalloz, Paris, 2022
- Vicente, D.M., *Comparative Law of Obligations*, Ed. Edward Elgar, Northampton, Massachusetts, 2021
- Viney, G., *Introduction à la responsabilité, 4e édition*, Ed. LGDJ, Paris, 2019;
- Viney, G., Jourdain, P., Carval, S., *Les effets de la responsabilité, 4e édition*, Ed. LGDJ, Paris, 2017.
- Viney, G., Jourdain, P., Ghestin, J., *Les conditions de la responsabilité, 4e édition*, Ed. LGDJ, Paris, 2013;

3. Articole din reviste de specialitate:

- Beligrădeanu, Ș., Răspunderea pentru prejudicii cauzate de lucruri în situații speciale, în R.R.D. nr. 8/1981, p. 17-20

- Boilă, L.B., Răspunderea civilă delictuală pentru ruina edificiului, în Dreptul nr. 11/2010, p. 118-119
- Boilă, L.R., Paza juridică a minorului din perspectiva fundamentării obiective a răspunderii civile delictuale a celor care exercită supravegherea, în Dreptul nr. 6/2011, p. 251-255
- Costin, M., O încercare de definire a noțiunii răspunderii juridice, în RPD nr. 5/1970
- Crețu, F.E., Despre obligația subsidiară de indemnizare a victimei, în Dreptul nr. 6/2022
- Gliga, I., Considerații privind definirea răspunderii juridice, în A.U.B. nr. 1/1970
- Lulă, I. Observații asupra pazei juridice și capacității delictuale, în Dreptul nr. 3/1996, p. 22.
- Neculescu, S., Reflecții privind fundamentul răspunderii delictuale, Dreptul nr. 11/2006
- Pop, L. Încercare de sinteză a evoluției principalelor teorii cu privire la fundamentul răspunderii civile delictuale, în SUBB, Seria Jurisprudentia, nr. 2/1986, p. 41-57
- Pop, L. Răspunderea civilă contractuală pentru fapta altuia, în Dreptul nr. 11/2003
- Pop, L., Concepția Codului civil (Legea nr. 287/2009, republicată) cu privire la structura răspunderii civile: dualitate sau unitate?, în Dreptul nr. 1/2012
- Pop, L., Hoffer, G., Cu privire la fundamentarea răspunderii fără culpă a părinților pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori, în Studia Universitatis „Babeș-Bolyai”, Jurisprudentia nr. 1/1982, p. 45-49
- Pop, L., Reglementarea răspunderii delictuale pentru fapta altuia în textele noului Cod civil, în Dreptul nr. 5/2010, p. 11-38.
- Tamba, A. Fundamentul obligației de reparare a prejudiciului de către persoana lipsită de discernământ, în Dreptul nr. 11/2011

- Tamba, A., Considerații privind cele două forme ale răspunderii civile: răspunderea civilă delictuală i răspunderea civilă contractuală în lumina dispozițiilor dreptului francez i a dreptului român. Există veritabile deosebiri între răspunderea civilă delictuală i răspunderea civilă contractuală? Analiza convențiilor de modificare a răspunderii civile, a punerii în întârziere i a probei culpei, Partea I, în P.R. nr. 2/2009, p. 52-98 i Partea a II-a, în P.R. nr. 3/2009

4. Legislație internă:

- Legea nr. 287/2009 privind Codul civil
- Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedura civila
- Legea nr. 286/2009 privind Codul penal
- Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedura penala
- Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Codului civil
- Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii
- Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ
- Legea nr. 11/1991 privind combaterea concurenței neloiale
- Legea nr. 414/2023 privind desfășurarea acțiunilor în reprezentare pentru protecția intereselor colective ale consumatorilor
- Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății
- Legea nr. 240/2004 privind răspunderea producătorilor pentru pagubele generate de produsele defecte
- Legea nr. 703/2001 privind răspunderea civilă pentru daunele nucleare
- Legea nr. 21/2020 privind Codul aerian
- Legea nr. 205/2004 privind protecția animalelor
- Legea nr. 389/2005 a calului.

- Legea nr. 191/2002 a grădinilor zoologice și acvariilor publice
- Legea nr. 407/2006 a vânătorii și a protecției fondului cinegetic
- Legea nr. 13/2020 pentru modificarea și completarea Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006
- Legea nr. 196/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor
- Legea nr. 32/2021 pentru completarea art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbre
- OUG nr. 55/2002 privind regimul de deținere al câinilor periculoși sau agresivi
- OUG nr. 155/2001 privind aprobarea programului de gestionare a câinilor fără stăpân
- OUG nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbre
- HG nr. 03/2023 privind modalitatea de acordare a despăgubirilor pentru pagubele și/sau daunele produse de speciile de faună de interes cinegetic cuprinse în anexele nr. 1 și 2 la Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407/2006 și unele măsuri de punere în aplicare a acesteia

5. Legislație internațională:

- Codul civil francez
- Codul civil spaniol

6. Surse internet:

www.scj.ro

www.rejust.ro

www.inm-lex.ro

www.portal.just.ro

www.csm1919.ro

www.echr.coe.inst

www.bibliotecahamangiu.ro

7. Jurisprudență națională

7.1. Jurisprudența Curții Constituționale a României

- Decizia Curții Constituționale a României nr. 387 din 27.05.2015
- Decizia Curții Constituționale a României nr. 601 din 16 iulie 2020

7.2. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

- Decizia civilă nr. 1529 din 06 martie 2008, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția civilă și de proprietate intelectuală
- Decizia nr. 2787 din 12 iunie 2014 pronunțată în recurs Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal
- Decizia civilă nr. 2075 din 07 octombrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I Civilă.
- Decizia civilă nr. 279 din 04 februarie 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 1008 din 11 mai 2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă
- Decizia nr. 12 din 16.05.2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept
- Decizia civilă nr. 378 din 21 februarie 2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I Civilă.
- Decizia civilă nr. 2468 din 12 decembrie 2019 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 1054 din 04 iunie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă.

- Decizie civilă nr. 2667 din 10 decembrie 2020 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I civilă
- Decizia nr. 311 din 11.02.2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I civilă.
- Decizia civilă nr. 332 din 16 februarie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă
- Decizia civilă nr. 554 din 10 martie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă
- Decizia civilă nr. 1131 din 11 mai 2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă
- Decizia civilă nr. 2325 din 28 octombrie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 645 din 16 martie 2022 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă
- Decizia nr. 837 din 13 aprilie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I Civilă.
- Decizia civilă nr. 890 din 13 aprilie 2022, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă
- Decizia nr. 1 din 13 martie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii
- Decizia civilă nr. 559 din 05 aprilie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă.
- Decizia civilă nr. 1783 din 26 septembrie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă
- Decizia civilă nr. 2010 din 08 noiembrie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I Civilă
- Decizia nr. 2623 din 11 decembrie 2023 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă.

7.3. Jurisprudența curților de apel

- Decizia civilă nr. 1304 din 20 decembrie 2018, pronunțată de Curtea de Apel Oradea, Secția I civilă.
- Decizia penală nr. 373 din 16 mai 2019, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția penală
- Decizia nr. 141 din 10 martie 2020 pronunțată de Curtea de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze de minori
- Decizia civilă nr. 917 din 10 noiembrie 2021, pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie
- Decizia civilă nr. 1126 din 08.12.2021 pronunțată de Curtea de Apel Craiova
- Decizia civilă nr. 404 din 15 decembrie 2021, pronunțată de Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă.
- Decizia civilă nr. 192 din 16 iunie 2022, pronunțată de Curtea de Apel Oradea, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 317 din 07 septembrie 2022 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă;
- Decizia civilă nr. 09 din 11 ianuarie 2023, pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a VI-a civilă
- Decizia civilă nr. 305 din 08 noiembrie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 312 din 23 noiembrie 2023, pronunțată de Curtea de Apel Timișoara, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 102 din 30 ianuarie 2024, pronunțată de Curtea de Apel Ploiești, Secția I civilă

7.4. Jurisprudența tribunalelor

7.4.1. Sentințe

- Sentința civilă nr. 463 din 02 iulie 2021 pronunțată de Tribunalul Cluj

- Sentința civilă nr. 52 din 10.04.2023, pronunțată de Tribunalul Comercial Mureș
- Sentința civilă nr. 1025 din 19 decembrie 2023 pronunțată de Tribunalul Sibiu – Secția I civilă.
- Sentința civilă nr. 816 din 13 martie 2024, pronunțată de Tribunalul Constanța, Secția I civilă

7.4.2. Decizii

- Decizia nr. 49 din 10 mai 2011 pronunțată de Tribunalul Bistrița Năsăud – Secția penală
- Decizia civilă nr. 532 din 28.04.2015 pronunțată de Tribunalul Călărași.
- Decizia civilă nr. 692 din 28 mai 2015, pronunțată de Tribunalul Gorj, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 287 din 07 martie 2016 pronunțată de Tribunalul Galați, Secția I civil
- Decizia civilă nr. 857 din 18 octombrie 2016, pronunțată de Tribunalul Bacău, Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal
- Decizia civilă nr. 874 din 06 martie 2017 pronunțată de Tribunalul București Secția a VI-a civilă
- Decizia civilă nr. 676 din 07 decembrie 2017 pronunțată de Tribunalul Satul Mare, Secția I civilă.
- Decizia civilă nr. 236 din 13 martie 2019 pronunțată de Tribunalul Dâmbovița.
- Decizia civilă nr. 296 din 09 mai 2019, pronunțată de Tribunalul Maramureș, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 605 din 18 iunie 2020 pronunțată de Tribunalul Cluj, Secția civilă;

- Decizia civilă nr. 1492 din 20 aprilie 2021 pronunțată de Tribunalul Ilfov, Secția civilă.
- Decizia civilă nr. 535 din 14 iunie 2021 pronunțată de Tribunalul Bihor, Secția a II-a civilă
- Decizia nr. 380 din 17 iunie 2021, pronunțată de Tribunalul Alba, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 3492 din 09 septembrie 2021, pronunțată de Tribunalul București – Secția a VI-a civilă
- Decizia nr. 1826 din 22 decembrie 2021 pronunțată de Tribunalul Brașov, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.
- Decizia civilă nr. 1130 din 30 decembrie 2021, pronunțată de Tribunalul Bihor, Secția I civilă.
- Decizia civilă nr. 602 din 08 februarie 2022, pronunțată de Tribunalul București, Secția a VI-a civilă
- Decizia civilă nr. 232 din 28 martie 2022 pronunțată de Tribunalul Harghita, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 423 din 19 aprilie 2022, pronunțată de Tribunalul Vâlcea, Secția I civilă.
- Decizia civilă nr. 2301 din 06 octombrie 2022, pronunțată de Tribunalul Iași, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 83 din 01.03.2023 pronunțată de Tribunalul Brăila, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 818 din 23.06.2023 pronunțată de Tribunalul Cluj
- Decizia civilă nr. 484 din 15 noiembrie 2023, pronunțată de Tribunalul Botoșani, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 572 din 20 decembrie 2023 pronunțată de Tribunalul Brăila, Secția a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal.

- Decizia civilă nr. 57 din 21 februarie 2024 pronunțată de Tribunalul Dâmbovița – Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 473 din 25 martie 2024 pronunțată de Tribunalul Iași, Secția I civilă
- Decizia civilă nr. 241 din 27 martie 2024 pronunțată de Tribunalul Bihor.
- Decizia civilă nr. 1446 din 22 aprilie 2024, pronunțată de Tribunalul București, Secția a III-a civilă.
- Decizia civilă nr. 159 din 23 aprilie 2024, pronunțată de Tribunalul Bistrița Năsăud, Secția I civilă.
- Decizia civilă nr. 262 din 06 iunie 2024, pronunțată de Tribunalul Vrancea, Secția I civilă.

7.5. Jurisprudența judecătoriilor

- Sentința civilă nr. 6386 din 24 octombrie 2014, pronunțată de Judecătoria Târgu Jiu
- Sentința civilă nr. 2298 din 16 decembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Tecuci
- Sentința civilă nr. 1892 din 26 mai 2015, pronunțată de Judecătoria Piatra-Neamț.
- Sentința civilă nr. 760 din 26 mai 2015, pronunțată de Judecătoria Vălenii de Munte
- Sentința civilă nr. 4871 din 15 decembrie 2015 pronunțată de Judecătoria Cornetu
- Sentința civilă nr. 473 din 25 mai 2016, pronunțată de Judecătoria Târgu Măgurele.
- Sentința civilă nr. 4048 din data de 05 decembrie 2016 pronunțată de Judecătoria Satu Mare, Secția civilă.
- Sentința civilă nr. 118 din 25 ianuarie 2017, Judecătoria Vaslui

- Sentința civilă nr. 520 din 02 mai 2018, pronunțată de Judecătoria Târgu Neamț
- Sentința civilă nr. 1558 din 07 iunie 2018, pronunțată de Judecătoria Sighetul Marmației.
- Sentința civilă nr. 139 din 06 iulie 2018 pronunțată de Judecătoria Târgoviște
- Sentința civilă nr. 2169 din 08.04.2019, pronunțată de Judecătoria Oradea, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 2567 din 23 octombrie 2019, pronunțată de Judecătoria Câmpulung
- Sentința civilă nr. 10437 din 28 octombrie 2019, pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București
- Sentința nr. 2192 din 02 noiembrie 2020 pronunțată de Judecătoria Alba Iulia
- Sentința civilă nr. 6025 din 26 mai 2021, pronunțată de Judecătoria Iași, Secția civilă
- Sentința civilă 3627 din 26 mai 2021 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 3782 din 31 mai 2021, pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca
- Sentința civilă nr. 3405 din 25 iunie 2021, pronunțată de Judecătoria Oradea, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 3889 din 21 iulie 2021 pronunțată de Judecătoria Oradea, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 8743 din 26 noiembrie 2021, pronunțată de Judecătoria Focșani, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 4197 din 18 aprilie 2022 pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București

- Sentința civilă nr. 4142 din 27 mai 2022 pronunțată de Judecătoria Ploiești; Decizia civilă nr. 232 din 28 martie 2022 pronunțată de Tribunalul Harghita
- Sentința civilă nr. 3866 din 12 octombrie 2022, pronunțată de Judecătoria Botoșani, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 6316 din 01.11.2022 pronunțată de Judecătoria Cluj-Napoca
- Sentința civilă nr. 325 din 25.01.2023 pronunțată de Judecătoria Ploiești
- Sentința civilă nr. 742 din 07 februarie 2023 pronunțată de Judecătoria Sectorului 6 București
- Sentința civilă nr. 200 din 16 februarie 2023 pronunțată de Judecătoria Negrești Oaș
- Sentința civilă nr. 242 din 02 martie 2023, pronunțată de Judecătoria Câmpulung Moldovenesc.
- Sentința civilă nr. 5429 din 30 mai 2023 pronunțată de Judecătoria Brașov – Secția civilă
- Sentința civilă nr. 1046 din 28 iulie 2023 pronunțată de Judecătoria Marghita;
- Sentința nr. 6429 din 19 octombrie 2023, pronunțată de Judecătoria Sectorului 6 București
- Sentința nr. 9388 din 19.10.2023 pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București
- Sentința civilă nr. 6763 din 19 decembrie 2023, pronunțată de Judecătoria Pitești, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 1428 din 21 decembrie 2023, pronunțată de Judecătoria Beclean
- Sentința civilă nr. 15347 din 21 decembrie 2023, pronunțată de judecătoria Sectorului 2 București – Secția civilă

- Sentința civilă nr. 172 din 30 ianuarie 2024 pronunțată de Judecătoria Călărași
- Sentința civilă nr. 3900 din 22 martie 2024 pronunțată de Judecătoria Sectorului 2 București
- Sentința civilă nr. 3470 din 05 aprilie 2024, pronunțată de Judecătoria Constanța – Secția civilă
- Sentința civilă nr. 3521 din 10 mai 2024 pronunțată de Judecătoria Târgu Jiu, Secția civilă
- Sentința civilă nr. 2921 din 15 mai 2024, pronunțată de Judecătoria Brăila, Secția civilă
- Sentința penală nr. 58 din 25 iunie 2024, pronunțată de Judecătoria Gura Hont